

ГИМНАЗИЈА ИВАЊИЦА
13. СЕПТЕМБАР БРОЈ 58.
ИВАЊИЦА

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Јун 2026. године.

ГИМНАЗИЈА
Бр. 831
од 18.6.2026 год.
Издање: 13. Септембар 58

ГИМНАЗИЈА Ивањица
ОПЛАСНА ТАБЛА
Дел бр. 831 од 18.6.2026 год.
Издање од 18.6.2026 год.
до 27.6.2026 год.

На основу члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018-др.закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025 - даље: Закон члана 14. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Службени гласник Републике Србије" број 35/2023), Школски одбор ГИМНАЗИЈЕ ИВАЊИЦА, 13. СЕПТЕМБАР БРОЈ 58. ИВАЊИЦА дана 08.06.2026. године доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 1.

Овим правилником се у ГИМНАЗИЈИ ИВАЊИЦА, 13. СЕПТЕМБАР БРОЈ 58. ИВАЊИЦА (у даљем тексту "Послодавац"), у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду уређују права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду запослених на јединствен начин и исти се непосредно примењује у свим организационим целинама (седиште послодавца, органак и др.).

Члан 2.

Запослени код Послодавца остварују безбедност и здравље на раду у складу са законом, прописаним мерама и нормативима овим правилником и другим општим актима који се на основу њега донесу.

Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених.

У ГИМНАЗИЈИ ИВАЊИЦА, 13. СЕПТЕМБАР БРОЈ 58. ИВАЊИЦА здрави услови рада остварују се применом савремених техничких, организационих, здравствених, социјалних, ергономских и других мера и средстава у циљу отклањања ризика од повређивања и оштећења здравља запослених.

Спровођење мера безбедности и здравља на раду не може да проузрокује финансијске обавезе запосленом и не може да утиче на његов материјални и социјални положај стечен радом и у вези са радом.

Члан 3.

1. Овим Правилником код Послодавца се уређују нарочито права, обавезе и одговорности у вези са безбедношћу и здрављем на раду и односи за уређивање, спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду дефинисана законом и прописима, и то:

- ОПШТЕ ОБАВЕЗЕ
- ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ
- ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА
- СПРОВОЂЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ
- ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

ОБАВЕЗЕ, ДУЖНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Однос обавеза и права

Одговорност послодавца

Организовање рада и радног процес

Процена ризика

Услови за рад на радним местима са повећаним ризиком

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

Издавање дозволе за рад

Извештавање инспекције

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Осигурање од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом

1. Директора

2. Непосредни руководиоца

ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

- Права запосленог
- Право запосленог да напусти радно место
- Обавезе запосленог
- Повреде радних обавеза запосленог

ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН РАД

- Дужност послодавца да изврши обуку
- Програм обуке за безбедан и здрав рад
- Додатна обука

ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ

Обезбеђење посебне заштите запослених

Контрола здравственог стања

Рад краћи од пуног радног времена и дужи одмор

Распоређивање запослених

Посебна заштита запослених на осталим пословима

Лекарски прегледи

Надлежност за упућивање запослених на преглед

Посебна заштита жена, младих, особа са инвалидитетом и професионално оболелих

Посебна права, обавезе и мере за заштиту младих

Посебна права, обавезе и мере за заштиту жена

Посебна права, обавезе и мере за заштиту особа са инвалидитетом и професионално оболелих лица

СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

ПОВРЕДЕ НА РАДУ, ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ И СПАСАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Пружање прве помоћи и спасавање запослених

Повреде на раду

Поступак за утврђивање штете коју запослени претрпи повредом на раду

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, СПАСАВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈУ ПРИМЕНА МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Стварање здраве и безбедне радне средине

Забране у вези са злостављањем

СЛУЧАЈЕВИ И НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА И ДРУГИХ СРЕДСТАВА ЗАВИСНОСТИ

ОПШТЕ ОБАВЕЗЕ

Члан 4.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

1. сви запослени;
2. сва лица која се налазе на обавезном раду, професионалној пракси или практичној настави;
3. лица која се затекну у радној средини ради обављања одређених послова, ако је са њиховим присуством упознат послодавац.

Члан 5.

Мере које се предузимају за безбедност и здравље на раду запослених лица остварују се применом савремених и техничких метода и средстава, здравствених услова и спречавањем опасности по живот и штетности по здравље запослених, спречавање повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом уз примену науке и научних сазнања упоредо са програмом развоја делатности послодавца.

Члан 6.

Процес рада послодавац организује и спроводи тако да се запосленом обезбеђује рад на радном месту и у радној средини у којима су спроведене опште и посебне превентивне мере безбедности и здравља на раду.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, до доношења одговарајућих прописа, послодавац примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу става 2 овог члана, сматра се мера којом се могу отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то изводљиво.

1. Организовање послова безбедности и здравља на раду

Члан 7.

Послодавац одлучује о начину организовања послова безбедности и здравља на раду у зависности од:

- 1) организације, природе и обима процеса рада,
- 2) броја запослених који учествују у процесу рада,
- 3) броја радних места,
- 4) процењених ризика,
- 5) броја локацијски одвојених јединица, и
- 6) врсте делатности.

Члан 8.

Послодавац је дужан да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- 4) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених; 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- 9) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 9.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду обезбеђују се при:

- 1) пројектовању, изградњи, коришћењу и одржавању објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедног одвијања радног процеса;
- 2) пројектовању, изградњи, коришћењу и одржавању радног процеса са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљености на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;
- 3) пројектовању, производњи и коришћењу личне заштитне опреме, чијом се употребом смањују ризици који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;

4) образовању, васпитању, обуци и стручном оспособљавању у области безбедности и здравља на раду.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду примењују се у свим фазама рада и технолошког процеса и доследном применом прописа о безбедности и здрављу на раду, упутстава и смерница произвођача средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме личне заштите на раду.

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 10.

У оквиру превентивних мера безбедности и здравља на раду из члана 9. овог правилника послодавац обезбеђује:

1. израду и реализацију инвестиционо-техничке документације, набавку средстава за рад и средстава и опреме личне заштите на раду, у складу са Законом, техничким прописима, стандардима и опште признатим мерама;
2. преглед и одржавање средстава за рад и средстава и опреме личне заштите на раду у исправном стању и преглед и испитивање радне средине од стране правног лица са лиценцом;
3. прописане услове за безбедан и здрав рад, односно примењивање општих и посебних мера заштите;
4. избегавање ризика, процену ризика који се не могу избећи, прилагођавање рада и радног места запосленом, замену опасних технолошких процеса или метода рада мање опасним и примену других превентивних мера.

Члан 11.

У циљу утврђивања да ли коришћење средстава за рад представља одређени ризик за безбедност и здравље на раду запослених и да ли су примењене прописане мере безбедности и здравља на раду, врше се прегледи, провере и контрола исправности средстава за рад на начин и у роковима утврђеним упутством произвођача, техничким прописима, стандардима, као и на основу акта о процени ризика.

Ако упутством произвођача, техничким прописима и стандардом нису предвиђени други рокови прегледи, провера и контрола исправности средстава и опреме за рад врше се:

1. пре прве употребе,
2. после реконструкције или хаварије,
3. пре коришћења на новом месту рада, односно пре употребе ако су средства премештана са једног на друго место рада;
4. најкасније у року утврђеним актом о процени ризика.

Члан 12.

Послодавац може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о безбедности и здрављу на раду

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме.

Члан 13.

Уколико се приликом прегледа електро инсталација и громобранске заштите из претходног става констатују недостатци, надлежне функције дају предлог за њихово отклањање и извештавају одговорно лице, који предузима мере да се отклањање недостатака изврши у што краћем року.

У случајевима када се прегледом констатују недостатци такве природе да могу представљати опасност по живот и здравље запослених, средства и опреме за рад се искључују из употребе све док се констатовани недостатци не отклоне.

Члан 14.

Отклањање недостатака на средствима и опреми за рад врши функција одржавања или ангажовано лице/сервис које послодавац ангажује.

Након отклањања недостатака на средствима и опреми за рад врше се повремени прегледи, а у случају када је отклањање недостатака већег обима и захтевало преправке, реконструкције или адаптације, обезбеђује се преглед, испитивање и издавање јавних исправа у складу са Законом од стране правног лица за обављање прегледа и испитивања опреме за рад.

Члан 15.

Поред превентивних прегледа и испитивања опреме за рад из овог правилника, обезбеђују се преглед услова радне средине, који се врше у циљу утврђивања постојања ризика за безбедност запослених и провере примењености прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 16.

Прегледи и испитивања електроинсталација, инсталација флуида врше се у складу са Законом, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача у складу са одговарајућом лиценцом, регистрацијом и акредитацијом, као и у роковима предвиђеним законом, подзаконским прописима и актом о процени ризика.

Испитивање заштите од опасног напона додиром и преглед прикључне електроинсталације и испитивање уземљивача заштитног радног уземљења у оквиру повремених прегледа инсталација обавља функција одржавања односно овлашћени сервисер уз повремено укључивање лица за безбедност и здравље на раду, а према посебном упутству о повременом прегледу средстава, опреме и инсталација.

Члан 17.

У оквиру испитивања услова радне средине, обезбеђују се превентивна и периодична испитивања, и то:

- хемијских штетности (гасова, пара, дима и прашине);
- биолошких штетности
- физичких штетности (буке, вибрација, штетних зрачења, осим јонизујућих);
- осветљености;
- микроклиме (летњи и зимски период).

Испитивања услова радне средине врше се у складу са Законом, техничким прописима, стандардима и опште признатим нормама од стране правног лица за преглед и испитивање радне средине.

Члан 18.

Прегледи и испитивања средстава и опреме личне заштите на раду врши се ради утврђивања квалитета материјала од кога су израђени, поузданости безбедности и физиолошке подобности ради наменске употребе од стране правног лица са лиценцом.

Члан 19.

Прегледе и провера опреме за рад и испитивање услова радне средине врши правно лице са одговарајућом лиценцом.

О извршеним прегледима и испитивањима, установа из става 1. овог члана израђују стручни налаз са закључком и оценом да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду и исти доставља послодавцу, који о резултатима прегледа, провера и испитивања за безбедност и здравље на раду

СПРОВОЂЕЊЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 20.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду. Стручни послови за безбедност и здравље на раду организују се на нивоу ГИМНАЗИЈЕ ИВАЊИЦА, 13. СЕПТЕМБАР БРОЈ 58. ИВАЊИЦА према закону о безбедности и здрављу на раду (бр 35/2023). Напред наведену одредбу, сагласно подзаконским прописима из области БЗнР треба усагласити поседовањем именованих лица са одговарајућом лиценцом.

Члан 21.

За обављање стручних послова безбедности и здравља на раду Послодавац може ангажовати правно лице, односно предузетника уз услов да имају лиценце за обављање послова безбедности и здравља на раду сходно Закону о безбедности и здрављу на раду.

Члан 22.

Ако Послодавац за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника дужан је да их претходно упозна са процесом рада, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика. Послодавац је дужан да стави стручном лицу које ангажује све потребне податке и документацију којом располаже, како би оно успешно обавило послове безбедности и здравља на раду.

Члан 23.

Уколико стручне послове за безбедност и здравље на раду не обавља послодавац, именовано лице на пословима безбедности и здравља на раду мора да има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и поседовати одговарајућу лиценцу.

За обављање стручних послова безбедности и здравља на раду Послодавац може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу.

Члан 24.

Послодавац одлучује о начину организовања послова безбедности и здравља на раду у зависности од технолошког процеса, организације, природе и обима процеса рада, броја запослених и броја радних смена, процењених ризика, броја локацијских одвојених јединица, врсте делатности и др.

Члан 25.

О броју стручних лица за обављање послова безбедности и здравља на раду одлучује Послодавац на основу процене и потребе у зависности од развоја делатности послодавца.

Члан 26.

Стручно лице за безбедности и здравље на раду (саветник или сарадник) обавља послове у складу са законом и овим правилником, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме; 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине; 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца; 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање; 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
 - (2) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену; 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду; 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца; 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца; 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.
- 18) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље на раду (телефоном или маилом)

Стручно лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца о забрани рада из става 1 тачка 12 овог члана Правилника. Ако Послодавац и поред забране рада у смислу става 1 тачка 12 овог члана Правилника, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедности и здравље на раду дужно је да о томе одмах обавести надлежну инспекцију рада.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду, по потреби, периодично, месечно и у ванредним околностима (повреда на раду, захтев запослених, захтев послодавца, аудита, инспекцијског надзора и сл) израђује извештаје дефинишући запажања и неусаглашености , као и мере које је потребно применити у циљу отклањања идентификованих неусаглашености.

Члан 27.

Стручно лице за БЗнР независно и самостално обавља послове из области безбедности и здравља на раду и има приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду, за ту локацију.

Стручно лице за БЗнР непосредно је одговорно Заступника и не може да трпи штетне последице, ако своје послове обавља у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 28.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Послодавац ангажује службу медицине рада која обавља послове за послодавца, а нарочито:

1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној средини, 2) даје савете послодавцу при избору одговарајућег посла према здравственој способности запосленог, 3) саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту са здравственог аспекта, и 4) непосредно сарађује са стручним лицем за безбедност и здравље на раду.

Послодавац је дужан да служби медицине рада обезбеди услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених.

Члан 29.

Служба медицине рада извештаје о лекарском прегледу запослених доставља послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости личних података запослених.

Није дозвољено коришћење података прикупљених по основу лекарских прегледа запослених у сврху дискриминације запослених.

Члан 30.

Подаци о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом достављају се организацијама здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, Управи за безбедност и здравље на раду, а један примерак и запосленом.

ОБАВЕЗЕ, ДУЖНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Однос обавеза и права

Члан 31.

Обавезе послодавца у смислу закона, прописа донетих на основу закона и овог правилника, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

Обавезе запослених у области безбедности и здравља на раду не утичу на принцип одговорности послодавца.

Члан 32.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе запосленог не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 33.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин и мере за њихово отклањање. Послодавац је дужан да измени Акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и штетности на радном месту у радној средини, на којој се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених. Начин и поступак процене ризика на радном месту и радној средини извршиће се по прописивању методологије за процену ризика од стране министра надлежног за рад.

Члан 34.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној средини или за употребу поједине опреме за рад.

Члан 35.

Послодавац је дужан да запосленом изда на употребу средство и опрему личне заштите на раду, у складу са Актом о процени ризика. Послодавац је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему личне заштите на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Члан 36.

Послодавац је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите.

Послодавац је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место.

Послодавац не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност.

Члан 37.

Послодавац је дужан да најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести:

- о почетку свог рада,
- о почетку рада одвојене јединице, и
- свакој помени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Члан 38.

Послодавац је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности и здравља које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 39.

Послодавац може дати на употребу опрему за рад, средства и опрему личне заштите на раду само: ако располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу и одржавање ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље које су одређене том документацијом у складу са прописима и стандардима, када је Послодавац није у могућности да обезбеди документацију из става 1. тачка 1 овог члана, дужан је да ту документацију прибави од правног лица регистрованог за послове контроле производа,

Послодавац је дужан, када је потребно да обезбеди превод документације из претходног става на језик који запослени разуме.

Члан 40.

Послодавац је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом ради обезбеђивања накнаде штете. Услови и поступци осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом запослених уређују се законом.

Члан 41.

1. својом одлуком, у спровођењу мера БЗНР послодавац именује лице за контакт, које у име послодавца/одговорног лица, сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду, Лице за Контакт је: Милунка Зорић Лишанин
2. обезбеђује запосленом средства и опрему за личну заштиту на раду, односно одобрава набавку средства и опреме за личну заштиту на раду у складу са овим правилником, односно актом о процени ризика;
3. инспектору рада омогућава вршење надзора, односно улазак у објекте и просторије у свако доба када има запослених на раду и одређује најмање једног запосленог који ће инспектору рада пружати потребне информације и обавештења,
4. заступа друштво у преговорима са запосленима по питањима безбедности и здравља на раду,
5. доноси акта, упутства, налоге, наредбе, одлуку и др. у вези са безбедношћу и здрављем на раду.
6. у сарадњи са стручним лицем за безбедност и здравље на раду, израђује : програм обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке руководиоца ;
7. у сарадњи са непосредним руководиоцем процеса рада, одмах по сазнању, а најкасније у року од 24 сата од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу унутрашњих послова сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду,;
8. најкасније у року од ПЕТ узастопна радна дана од сазнања пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду, опасну појаву, као и професионално обољење, односно обољење у вези са радом;
9. преко запослених на одговорним пословима (одговорних лица) обезбеђује безбедност и здравље на раду;

10. разматра стање о безбедности и здрављу на раду према месечном и годишњем извештају о стању безбедности и здравља на раду које израђује лице за безбедност и здравље на раду ;
 11. припрема план и извештаје о стању безбедности и здрављу на раду и доноси финансијски план за обезбеђење и унапређење безбедности и здравља на раду; 12. разматра извештаје Инспекције рада , лица за безбедност и здравље на раду 13. забрани рад у случајевима када постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених због тога што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду;
 14. спровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду Директора обезбеђује зависно од организације и систематизације послова, самостално и заједно са другим запосленима који организују и руководе процесом рада, који су по закону одговорни за спровођење безбедности и здравља на раду у оквиру свог делокруга рада;
 15. обезбеђује одржавање у исправном стању електроинсталације и инсталације флуида и громобранске заштите ;
 16. обезбеђује, достављање података здравственој установи при упућивању запослених на лекарски преглед о посебним ризицима са назнаком штетности и опасностима на радном месту на којима је запослени распоређен;
 17. обезбеђује практичну и теоретску обуку запослених из области безбедности и здравља на раду у складу са законом и актом о процени ризика, као и за безбедан и здрав рад на сваком радном месту,
 18. обезбеђује отклањање утврђених недостатака и неправилности наложене решењем инспекције рада и извештава је о извршењу решења у прописаном року,
 19. обезбеђује да се за време рада не ужива алкохол и друга средства зависности као и да запосленог који је под утицајем алкохола или других средстава зависности удаљи са рада, као и да се не пуши и обедује на местима где то није дозвољено, 20. обезбеђује да се забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду и упутстава за безбедан рад,
 21. обезбеђује набавку прописаних средстава и опреме личне заштите на раду сагласно акту о процени ризика;
 22. стара се о правилном коришћењу средстава и опреме личне заштите на раду од стране запослених,
 23. обезбеђује безбедност и здравље на раду запосленима и лицима која се по било ком основу налазе на раду;
 24. да пријави Инспекцији рада околности када запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље или када запослени одбије да ради у таквим околностима а он сматра да запослени није у праву;
 25. преко непосредног руководиоца , а и посредно, врши преглед стаза и пролаза у комплексу , производним процесима и да не дозволи нагомилавање материјала и отпадака који омета нормални рад и пролаз и доведе у опасност здравље и живот запослених и лица која се нађу на стазама према сазнању послодавца; 26. спроводи и друге мере безбедности и здравља на раду у циљу заштите запослених.
- Спровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду Директора обезбеђује зависно од организације и систематизације послова, самостално и заједно са другим запосленима који организују и руководе процесом рада, који су по закону одговорни за спровођење безбедности и здравља на раду у оквиру свог делокруга рада.

Члан 42.

Непосредни руководиоца, у оквиру свог делокругу рада обезбеђује спровођење безбедности и здравља на раду сагласно Закону, подзаконским прописима и овим правилником, а посебно:

1. изврши визуелни преглед и контролу средстава за рад – уређаја, опреме, електричних инсталација и инсталација флуида и утврди исправност на видном месту означава, као и да их упозна са ризицима у вези са радом;
2. врши свакодневну контролу рада запослених у примењивању мера за безбедан и здрав рад;
3. свакодневно врши преглед стаза и пролаза у комплексу, производним процесима и да не дозволи нагомилавање материјала и отпадака који омета нормални рад и пролаз и доведе у опасност здравље и живот запослених и лица која се нађу ту
4. при распоређивању на место рада и издавању налога за рад запосленог упозна са опасностима, штетностима и мерама за безбедан и здрав рад;
5. практично обучава и проверава оспособљеност запослених за безбедан и здрав рад и оспособља се за хитну интервенцију у случају опасности, пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности; као и да послове поверава само запосленом који је стручно оспособљен и обучен за безбедан рад и у оквиру својих редовних активности; без писменог одобрења не врши распоређивање запосленог са једног на друге послове;
6. организује и пружа прве помоћи повређеном или нагло оболелом лицу
7. привремено обустави сваку врсту рада када утврди опасност од повреде на раду или оштећење здравља запосленог, обавештава Директора и лице за безбедност и здравље на рад и предузима одговарајуће мера за отклањање опасности;
8. привремено забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду и који не користи средства и опрему личне заштите на раду, одбије да поступи по упутству за безбедан рад
9. у случају пожара и других ванредних догађаја организује евакуацију и спасавање лица и имовине и благовремено извести ватрогасну јединицу и друге органе;
10. се стара о обезбеђивању и смештају средстава и/или опрему личне заштите на раду у складу са овим правилником, односно актом о процени ризика;
11. сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду и именованим лицем за контакт како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на раду на свим радним местима на којима раде запослени којима је руководиоца;
12. одмах, о свакој повреди на раду, хаварији, експлозији или поремећају који угрожава, или може да угрози безбедност и здравље на раду извести В.Д Директора и лице за безбедност и здравље на раду писаним путем попуњавањем прописаног извештаја, а у случају смртне, тешке или колективне повреде на раду обезбеђује место повређивања ради вршења увиђаја;
13. у случају тешке, колективне или смртне повреде на раду извештава В.Д Директора лице за контакт, а непосредно и лице за безбедност и здравље на раду, надлежну инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова;
14. запосленог који је под утицајем алкохола или других средстава зависности удаљи са рада, као и запосленог који пуши на местима где то није дозвољено;
15. онемогући приступ местима на којима прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења запосленима који су у његовом делокругу рада, а који нису обучена одн. оспособљена за рад на тим местима, који нису добили посебна упутства и нису снабдевена одговарајућим средствима и опремом личне заштите на раду;
16. непосредно се стара о контроли примене забране пушења и

17. обавља и друге послове у циљу спровођења безбедности и здравља на раду сагласно општем акту о раду, налозима и писаним инструкцијама и процедурама, као и овим правилником.

Члан 43.

Лице задужено за контакт са стручним лицем за безбедност и здравље на раду: Милунка Зорић Лишанин.

Својом одлуком, у спровођењу мера БЗнР послодавац именује лице за контакт, које у име послодавца/одговорног лица, сарађује са стручним лицем за безбедност и здравље на раду и које има следећа права и обавезе:

1. На дневном нивоу, телефонски и путем мајлова, сарађује са лицем за БЗнР, у циљу остваривања дневне ажурности релевантних података (организација и систематизација послова, флукуација запослених, набавка/расходовање средстава за рад и опреме личне заштите, промене процеса рада, повреда на раду и појава у вези са радом и сл.) и ефикасне контроле стања система БЗнР;

2. Прима и прослеђује Директора и непосредним руководиоцима све мере које лице за БЗнР наложи;

5. Прима и потписује извештаје у име послодавца Извештаје о месечним и ванредним контролама примене прописаних мера за безбедан и здрав рад (у штампаној или електронској форми) и о томе информисе Заступника, како би он могао да спроведе мере за реализацију утврђених мера БЗнР.

6. У случају повреде на раду, попуњава податке у Извештај о повреди на раду (повредној листи), уз помоћ лица за БЗнР, у складу са одредбама садржаних у овом Правилнику, исту доставља првом лекару који је утврдио постојање повреде на раду а у даљем поступку и надлежном органу РФЗО. Један примерак извештаја о повреди на раду доставља повређеном и Управи за безбедност и здравље на раду.

ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 44.

Запослени код послодавца и друга лица која се по било ком основу налазе и обављају послове за интерес послодавца, дужни су да се придржавају мера безбедности и здравља на раду, одредаба овог правилника, законских прописа и других упутстава донетих ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом.

Права запосленог

Члан 45.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду.

Права запосленог код послодавца на безбедне услове рада су:

право да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење;

право на безбедност и здравље на раду и да даје предлоге, примедбе и обавештења по питањима безбедности и здравља на раду право да Послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду; право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада, ако се не поступи у року од осам дана од дана подношења писаног захтева за предузимање прописаних мера; право одбијања посла у случају непосредне опасности по живот и здравље; право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким

средствима која му стоје на располагању, када му прети непосредна опасност по живот или здравље; право на посебну заштиту ризичних група (младих и старих, инвалида и жена); право да напусти радни процес када му прети непосредна опасност по живот или здравље; право на накнаду штете због повреде на раду и професионалне болести; право на обавештења о свим променама у процесу рада који утичу на безбедност и здравље на раду; право да акта о безбедности и здрављу на раду, уговори о раду, акт о процени ризика, акт о одређивању лица за безбедност и здравље на раду, акт о мерама заштите и санкција у случају ризика и удеса и др. буду доступни и на прикладан начин изложени; право на помоћ лица за безбедност и здравље на раду и службе медицине рада; правно на прву и медицинску помоћ у случају повреде на раду и професионалног обољења, као и да контролише своје здравље према ризицима радног места у складу са прописима о безбедности и здравственој заштити.

Право запосленог да напусти радно место

Члан 46.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Обавезе запосленог

Члан 47.

Обавезе и дужности запосленог спровођењу безбедности и здравља на раду су: да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен; дужан је да ради са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља и живота и здравља осталих запослених и других лица у радној средини на које његов рад и активности могу да имају штетно дејство, да се придржава утврђених мера безбедности и здравља на раду, да правилно рукује опремом за рад, опасним материјама и поступа по упутству послодавца, као и према процедурама, инструкцијама и упутствима за безбедан рад послодавца и да се стара о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду; дужан је да пре почетка рада прегледа своје радно место одн. радну средину укључујући и средства рада која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести непосредног руководиоца; да се пре почетка рада на одређеном радном месту упозна са прописима и мерама безбедности и здравља на раду у вези са организовањем и спровођењем безбедности и здравља на раду и подвргне провери о обуци, одн. оспособљености за безбедан рад (теоријски и практично) у складу са програмом оспособљавања и актом о процени ризика; да средства за рад и средства и опрему за личну заштиту на раду у току рада наменски користи и одржава у исправном стању и да све недостатке одмах пријави непосредном руководиоцу; да одмах обавести непосредног руководиоца о кваровима и другим недостацима који би могли угрожити безбедност на раду и да предузме мере за отклањање

кварова и других недостатака који би могли угрожити безбедност на раду; пре напуштања радног места дужан је да радно место, средство за рад и радну средину остави у стању да не угрожава друге запослене; да непосредно даје предлоге, примедбе и обавештења по питањима безбедности и здравља на раду; да под утицајем алкохола и других средстава зависности не сме започети рад нити рад под њиховим утицајем наставити; да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у случајевима и на начин утврђен правилником о раду или према посебној процедури; да се придржава утврђених мера безбедности и здравља на раду и прописаних обавеза утврђених Законом, прописима донетим на основу закона, овим актом и другим актима предузећа да одмах пријави сваку повреду на раду послодавцу.

Члан 48.

Запослени има право да одбије да ради: ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду, све док се не спроведу одговарајуће мере безбедности, ако у току обуке, одн. оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или на радном месту на које га је послодавац, одн. одговорно лице одредио, када му нису обезбеђена предвиђена средства и опрема личне заштите на раду.

Члан 49.

Када запослени одбије да ради због тога што сматра да му прети опасност по живот и здравље, руководиоца процеса рада одмах предузима мере да се процени постојање опасности и у случају када иста постоји наређује забрану рада све док се ова опасност не отклони.

Опасност из претходног става утврђује стручно лице за безбедност и здравље на раду и о томе обавештава Заступника, а када утврди да опасности има обавештава Инспекцију рада.

Члан 50.

Запослени има право да поднесе захтев Заступника, заштиту права када се не поступи по обавештењу о кваровима или другим недостацима која би могла угрожити безбедност на раду.

Ако се по захтеву запосленог из става 1. овог члана не поступи у року од 8 дана или ако запослени сматра да тражене мере безбедности и здравља на раду нису спроведене у складу са Законом и овим правилником, може да поднесе захтев за заштиту права Инспекцији рада.

Члан 51.

Запосленима и другим лицима која се по било ком основу налазе на раду код послодавца, ако су под утицајем алкохола, под дејством наркотика забрањен је приступ у радне и помоћне просторије или задржавање у радним и помоћним просторијама.

Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под дејством алкохола или других средстава зависности.

Члан 52.

Запослени са посебним овлашћењима и одговорностима задужени за спровођење безбедности и здравља на раду и други запослени чине тежу повреду радне обавезе ако се не придржавају предвиђених мера безбедности и здравља на раду предвиђених овим правилником.

Члан 53.

Као повреде радних обавеза запосленог у смислу претходног члана сматрају се нарочито:

- 1.ако одбије да ради по прописима безбедности и здравља на раду, односно упутствима непосредног руководиоца и ствара могућности да може наступити опасност по безбедност запосленог или других запослених;
- 2.ако послове на радном месту обавља супротно од утврђеног начина, или ако при раду не примењује прописане нормативе безбедности на раду, чиме се умањује безбедност на раду ;
- 3.ако самовољно обавља послове који не спадају у његов опис послова из систематизације послова чиме угрожава безбедност на раду
- 4.ако неизвршава, несавесно, неблаговремено или намерно извршава обавеза из области безбедности и здравља на раду,
- 5.ако злоупотребава или прекорачује дата овлашћења у вези безбедности и здравља на раду,
- 6.ако се не придржава, или намерно предузима или недовољно предузима и угрожава безбедност и здравље на раду других запослених,
- 7.ако не употребљава или на непрописан начин употребљава актом о процени ризика и од надлежних издата прописана лична заштитна средства;
- 8.повреда прописа о заштити од пожара и других елементарних непогода,
- 9.ако дође на посао под дејством наркотика, алкохола или других средстава зависности, односно у таквом психичком стању да не може безбедно да ради;
- 10.ако се опија у току рада или узима друга средства зависности,
11. ако пуши и обедује на местима где то није дозвољено,
- 12.ако одбија да се подвргне обавезним лекарским и систематским – циљаним прегледима,
- 13.ако не пријави или неблаговремено пријави здравственог стања и промене у вези са здрављем, а које би могле да утичу на безбедност на раду,
- 14.ако одбија налоге и наређења одговорних лица у вези спровођења и примене мера и норматива безбедности и здравља на раду,
- 15.ако не извештава одговорно лице о непосредној опасности за сопствену безбедност и здравље, као и других запослених,
16. ако не поступи по налогу или решењу одговорног лица, и
17. других повреда утврђених Законом и актом о раду.

ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН РАД

Члан 54.

Сви запослени треба да буду обучени за безбедан рад, теоријски и практично за рад на одређеном радном месту у складу са Програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Послодавац је дужан , у сардњи са стручним лицем за безбедност и здравље на раду, да изradi : програм обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке руководиоца ;

Дужност послодавца да изврши обуку.

Члан 55.

Обука запослених за безбедан и здрав рад врши се:

- код заснивања радног односа,
- код премештања запосленог на друге послове,
- приликом увођења нове технологије,
- приликом увођења нових средстава за рад,
- код промене процеса рада који може да проузрокује промену мера за безбедан и здрав рад,
- код периодичне провере оспособљености запослених.

Запослени који истовремено обавља послове на два или више радних места, мора да буде обучен за безбедан и здрав рад на сваком од ових радних места.

Члан 56.

У складу са законом и актом о процени ризика, запослени се у току обуке за безбедан и здрав рад упознаје са: свим врстама ризика на пословима на које је распоређен и мерама за безбедност и здравље на раду.

Програм обуке за безбедан и здрав рад

Члан 57.

Обука запослених врши се према ПРОГРАМУ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН РАД.

Програм обуке запослених за безбедан рад садржи:

- опис процеса рада и организацију рада у целини и пословима које запослени обавља;
- опасности и штетности које угрожавају безбедност на раду, било коришћењем средстава и опреме рада, или доласком у додир са одређеним материјама као и са опасностима и штетностима које постоје, одн. настају на било који други начин;
- мере за безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика;
- опште и посебне мере превенције и због чега се оне спроводе;
- права и обавезе у вези са спровођењем прописа и мера безбедности и здравља на раду;
- организовање послова безбедности и здравља на раду код послодавца и др.

Саставни део програма обуке за безбедан рад су и писана упутства и обавештења о обављању процеса рада на безбедан начин.

Члан 58.

Обавеза обуке запослених из материја безбедности и здравља на раду и употпуњавање знања из области безбедности и здравља на раду односи се на све запослене код послодавца, без обзира на стручну спрему, радно искуство и функцију коју врше.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са овим законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Члан 59.

Обука запослених за безбедан и здрав рад обавља се у току радног времена.

Провера теоријске и практичне обуке запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Трошкове настале око реализације поступка обуке запослених за безбедан и здрав рад, не сноси запослени.

Члан 60.

Послодавац је дужан да обезбеди да приступ радном месту у радној средини, на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења имају само запослена лица која су обучена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом радном месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом личне заштите на раду.

Члан 61.

Додатна обука запосленог у случајевима када то захтева технолошки процес рада може се вршити у: писаној форми, или усменој форми.

Члан 62.

Када технолошки процес рада захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду или смртне повреде на раду, односно оштећења здравља које је настало приликом излагања опасностима и штетностима, послодавац је ужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на тим радним местима у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Упознавање запослених о обављању процеса рада на безбедан рад путем давања обавештења, упутстава или инструкција у усменој форми врши се у случајевима када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље.

Члан 63.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ

Мере посебне заштите

Посебна заштита жена, младих, особа са инвалидитетом и професионално оболелих

Члан 64.

Послодавац је дужан да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са

радом, имајући у виду посебну заштиту младих, особа са инвалидитетом и професионално оболелих, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

Посебна заштита жена, младих, особа са инвалидитетом и професионално оболелих, обезбеђује се у складу са Законом и посебним прописима. Послови на којима не могу да раде жене, запослени млађи од 18 година, запослени између навршене 18. и 21. године живота, особе са инвалидитетом и професионално оболели утврђују се актом о процени ризика, општим актом о радним односима, на основу захтева из посебног (гранског) колективног уговора, посебних прописа и мишљења службе медицине рада.

Члан 65.

На пословима са повећаним ризиком не могу се распоредити запослене за време трудноће, дојења, особе са инвалидитетом и професионално оболели на основу мишљења надлежног органа да нису способни за обављање таквих послова, запослени млађи од 18 година, као и запослени између навршене 18. и 21. године живота без позитивног налаза надлежне службе медицине рада којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Посебна права, обавезе и мере за заштиту жена

Члан 66.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима и радним местима, који су по налазу службе медицине рада или другог надлежног здравственог органа, штетни по њено здравље и здравље детета.

Послодавац је дужан да запосленој жени за време трудноће у писменој форми достави обавештење о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Самохрана мајка и мајка са троје и више деце до 7 година старости или са дететом које је тежак инвалид може се распоредити да ради у ноћној смени само уз њену писану сагласност.

У оквиру посебне заштите жена послодавац може да обезбеди систематски (гинеколошки) прегледи жена, који се обављају сагласно одредбама садржаним у овом правилнику.

Посебна права, обавезе и мере за заштиту особа са инвалидитетом и професионално оболелих лица.

Члан 67.

Послодавац је дужан да запосленом са инвалидитетом и професионално оболелом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовим здравственим способностима.

Запослени са смањеном радном способношћу распоређује се на друге послове, ако могу на њима да раде без професионалне рехабилитације и ако могу да раде без опасности за смањење преостале радне способности.

Запослени са смањеном радном способношћу могу се распоредити само на оне послове сагласно решењу надлежне лекарске комисије.

СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 68.

Овим правилником утврђују се средства и опрема личне заштите на раду која треба дати запосленима на коришћење сагласно акту о процени ризика.

Средства и опрема личне заштите на раду предвиђена овим актом морају задовољити три основна услова и то да:

1. запосленог успешно штите од одређених штетности, или да штетности сведе на допуштен ниво,
2. буду тако пројектована и произведена, како запосленом не би причињавала додатне напоре или, чак, отежавала нормалан рад, и
3. по квалитету и веку трајања одговарају (уз добро одржавање и употребу) ономе што је предвидео произвођач.

Члан 69.

Средства и опрема личне заштите на раду из претходног члана обезбеђују се запосленима на терет послодавца.

Члан 70.

Запослени су дужни да средства и опрему личне заштите на раду носе за све време рада, а после рада да их оставе на за то предвиђено место.

При обављању послова запослени, средства и опрема личне заштиту на раду мора да носи строго припијену и причвршћену уз тело.

За време рада, забрањено је ношење украсних предмета који висе низ тело (наруквице, ланчиће и др.). Уколико запослени има косу дужу од 10cm иста мора бити припијена на одговарајући начин уз главу или се мора налазити испод капе.

Члан 71.

Непосредни руководилац процеса рада је дужан да забрани рад запосленом који не користи средства и опрему личне заштите на раду.

Члан 72.

Приликом издавања средстава и опреме личне заштите на раду, запослени мора да врати претходно узета којима је рок трајања истекао.

Приликом издавања средстава и опреме личне заштите на раду запосленима, лице које средства и опрему издаје, дужно је да води прописану евиденцију о истим сагласно одредбама овог акта и табеларном прилогу који је саставни део акта о процени ризика.

При пријему и раздуживању опреме личне заштите на раду запослени треба да потпише прописану евиденцију и да стави датум пријема или раздужења истих. Члан 73.

Средства и опрема личне заштите на раду замениће се према налогу руководиоца процеса рада када је дошло до оштећења истих правилном употребом.

Рок трајања ванредно издатог средства или опреме личне заштите на раду рачуна се од датума издавања истог.

Члан 74.

Средства и опрема за личну заштиту на раду запослени треба да користи само у за то одређене сврхе у току радног времена и на пословима и задацима код послодавца. Ова средства није дозвољено користити у приватне сврхе.

ПОВРЕДЕ НА РАДУ, ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ И СПАСАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 75

Под повредом на раду, за коју се обезбеђује предузимање одговарајућих мера, сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом.

За сваки случај повреде на раду или изненадне болести, обезбеђује се пружање прве помоћи и евакуација, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, вођење прописане евиденције и обавештавање надлежних лица или служби.

О пружању прве помоћи и спасавању запослених стара се непосредни руководиоца који организује и руководи процесом рада и у том циљу дужан је да одмах по сазнању за повреду на раду организује указивање прве помоћи и предузме мере да се обезбеди место на коме је повреда настала, а све док се не спроведе поступак истраживања узрока.

Пружање прве помоћи и спасавање запослених

Члан 76.

Под оспособљеним, овлашћеним и задуженим лицима сматрају се запослени који су за пружање прве помоћи оспособљени од надлежне здравствене установе и који су одређени одлуком Заступника

Пружање прве помоћи мора бити организовано тако да покрива све радне смене.

У циљу што ефикаснијег пружања прве помоћи, у свим производним просторијама треба обезбедити ормариће за прву помоћ и истаћи списак лица задужених за пружање прве помоћи, евакуацију и спасавање са подацима битним за поступање.

У ормарићу за прву помоћ у свако доба мора се налазити материјал и средства која су прописана техничким прописима.

О садржају ормарића за прву помоћ старају се непосредни руководиоца процеса рада и стручно лице за безбедност и здравље на раду.

Повреде на раду

Члан 77.

Запослени који се повреди дужан је да одмах о томе обавести непосредног руководиоца процеса рада.

Ако због тежине повреде запослени не може да пријави повреду на раду дужан је да то учини очевидац, одн. запослени који је био близу места догађаја.

Члан 78.

Истог дана а најкасније 24 часа од сазнања да је дошло до повреде или професионалног обољења, непосредни руководиоца процеса рада дужан је да чим сазна за повреду, обавести лице за контакт и лице за безбедност и здравље на раду, попуни изјаву о повреди на раду и достави је руководиоцу организационе целине.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду учествује у попуњавању образаца- Извештаја о повреди на раду и професионалном обољењу у пет примерака и исти Повређени доставља

здравственој установи у којој је извршен преглед повређеног или утврђено професионално обољење, ради уношења налаза лекара тј. здравствене установе.

Лекар који је први прегледао повређеног, односно здравствена установа која је установила професионално обољење или обољење у вези са радом, уписује у извештај налаз или мишљење у року од два дана. Попуњен образац лекар тј. здравствена установа је дужна да послодавцу достави најкасније у року од два дана.

Попуњени Извештај о повреди на раду или професионалном обољењу, чице за контакт, одн. лице за безбедност и здравље на раду, одмах доставља надлежној Филијали републичког фонда за здравствено осигурање. По добијању попуњеног извештаја о повреди на раду од стране РФЗОО, именовано лице за контакт обавештава лице за безбедност и здравље на раду и по један примерак изјаве о повреди на раду доставља се повређеном запосленом и надлежном органу министарства за рад-Управи за безбедност и здравље на раду. Стручно лице за безбедност и здравље у вези са повредом на раду попуњава и ажурно води прописану евиденцију.

Члан 79.

Одмах по сазнању о повреди на раду, руководилац процеса рада предузима мере на испитивању узрока и извора повређивања, испуњава изјаву о повреди на раду на прописаном обрасцу форми и доставља је именованом лицу за контакт, одн. лицу за безбедност и здравље на раду.

У околностима тешких, колективних и смртних повреда на раду, у циљу обезбеђивања доказа, послодавац је дужан да заустави рад на радном месту, односно средствима за рад на којима су се оне догодиле, и исти се морају сачувати до изласка инспекције рада и других надлежних органа ради вршења надзора.

Члан 80.

Испитивање извора и узрока повређивања запосленог врши стручно лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководиоцем организационе целине, а код тежих, смртних и колективних повреда на раду заједно са инспектором рада.

Испитивање повреде на раду обухвата: снимање места повреде и реконструкцију догађаја, утврђивање врсте и организације посла који је запослени обављао (од кога је запослени добио налог за обављање посла, да ли је био редован посао или не, да ли је запослени имао примедбе у погледу обезбеђења примењених мера безбедности, да ли је посао дефинисан технологијом рада и да ли се обављао по правилу и по редоследу операција и др.),

преглед средстава и опреме личне заштите на раду (да ли су прописана и употребљавана), сагледавање укупног степена опасности и штетности, сагледавање обуке, одн. оспособљености запосленог за безбедан рад, као и стање личности повређеног, узимање изјаве од повређеног, очевидаца и непосредног руководиоца процеса рада и др. На основу извршеног испитивања из става 2 овог члана, оцењују се чињенице и околности, доноси закључак о изворима и узроцима о чему се сачињава интерни извештај и налажу мере које треба предузети.

Члан 81

Сваку повреду на раду, стручно лице за безбедност и здравље на раду посебно анализира и на основу резултата добијених анализа израђује интерни извештај о повреди на раду/ појавама на раду са предлогом мера и доставља их директору на увид и поступање.

Поступак за утврђивање штете коју запослени претрпи повредом на раду

Члан 82.

Послодавац је у обавези да осигура запослене од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом применом елемената осигурања који се уређује Законом.

Члан 83.

Послодавац је по принципу објективне одговорности и облигационих односа одговоран запосленом за штету узроковану у случају повреде на раду, професионалног обољења, телесног оштећења и нарушавања здравља. Послодавац не одговара за штету само ако је она причињена кривицом запосленог, као и у околностима које су изван његове контроле.

Члан 84.

За случај повреде на раду и професионалних болести запослени остварују поред новчаних примања по основу здравственог и пензионо-инвалидског осигурања и право на накнаду штете. Ова права се остварују за исти штетни догађај.

Накнаду штете оштећени остварује по основу обавезног и добровољног осигурања код осигуравајућег завода.

Члан 85.

Послодавац склапањем уговора са осигуравајућим заводом утврђује обавезу да у случају постојања обавезе накнаде штете исту исплати Осигуравајући завод. Запослени се при потраживању накнаде штете, на основу укупне медицинске документације подвргава лекарском (комисијском) прегледу у циљу утврђивања трајног инвалидитета, односно умањења опште животне и радне способности. Оштећења се утврђују према посебној табели Осигуравајућег завода.

Члан 86.

Штету коју запослени претрпи на раду или у вези са радом услед повреде на раду и професионалних болести, послодавац је у обавези да надокнади уколико постоји његова одговорност за штету.

Послодавац је одговоран за штету без обзира на кривицу (објективна одговорност) ако штета потиче од ствари или делатности од којих постоји повећана одговорност штете за средину.

Члан 87.

Ако запослени није задовољан одлуком којом се решава његов захтев за накнаду штете, или ако надлежни орган код послодавца не донесе одлуку о захтеву у року од тридесет дана од дана подношења захтева, запослени има право да тражи заштиту својих права тужбом код надлежног суда.

Заштиту својих права судским путем не може потраживати запослени који претходно није тражио своја права од послодавца.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, СПАСАВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈУ

Члан 88

Послодавац је у обавези да обезбеди и спроводи мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом

ПРИМЕНА МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 89.

Примена општих мера безбедности и здравља на раду уређује се доношењем општих правила за безбедан рад, упутстава и упозорења, која морају бити Законом и подзаконским прописима усаглашена.

СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Члан 90.

Према Закону о спречавању злостављања на раду и Правилнику о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду предузимају се следеће мере: Стварање здраве и безбедне радне средине.

Члан 91.

Послодавац је дужан да, у циљу стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну средину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом од стране послодавца, односно одговорног лица или запослених код послодавца.

Забране у вези са злостављањем:

Члан 92.

Забрањен је било који вид злостављања на раду и у вези са радом (у даљем тексту: злостављање), као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

СЛУЧАЈЕВИ И НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА И ДРУГИХ СРЕДСТАВА ЗАВИСНОСТИ

Члан 93.

Провера да ли је запослени под утицајем алкохола, односно других средстава зависности (у даљем тексту: провера) врши се у следећим случајевима:

1. уколико се посумња да је запослени конзумирао алкохол или друга средства зависности пре доласка на рад, односно у току рада на свом радном месту;
2. ексцентричног понашања запосленог, туче, ремећења процеса рада, изазивања материјалних штета, вређања других запослених и у другим сличним случајевима;
3. повреде на раду и то како за повређеног запосленог тако и за запосленог који је изазвао повреду;
4. случајним избором у оквиру рутинске и осмишљене контроле;
5. када надлежни руководиоц, именовано лице за контакт или лице за безбедност и здравље на раду процени да треба извршити процену.

Члан 94.

Провера да ли је радник под утицајем алкохола врши се помоћу одговарајућих средстава и апарата (алкохолметар и др.), по поступку који је утврђен за вршење такве провере прописима о безбедности саобраћаја или стручним прегледом одговарајуће медицинске установе у складу са прописима.

Провера да ли је запослени под утицајем средстава зависности или лекова на којима је означено да се за време њихове употребе не смеју обављати одређени послови врши одговарајућа медицинска установа.

Члан 95.

Запослени су обавезни да упозоре директорра када посумњају да је запослени под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Директор издаје налог да се запослени подвргне провери (тестирању) и провера се врши одмах по издавању налога.

Члан 96.

Проверу да ли је запослени под утицајем алкохола врше лица одређена одлуком Заступника или други запослени који су оспособљени да врше проверу, а на захтев запосленог који се проверава провери може присуствовати још једно лице. О извршеној провери да ли је запослени под утицајем алкохола, лица која су извршила проверу дужна су да сачине записник и доставе га директору. О извршеној провери води се евиденција.

Сматра се да је запослени под утицајем алкохола уколико се алко тестом, или другом методом утврди присуство алкохола у организму.

Члан 97.

Запослени, као и лице које по било ком основу обавља рад, или се оспособљава код послодавца, дужни су да се подвргну провери у случајевима и на начин предвиђен овим Правилником.

Запослени код кога се утврди присуство алкохола и других средстава зависности, или одбије да се подвргне провери, не сме започети односно наставити рад.

Запослени чини повреду радне обавезе уколико се провером утврди присуство алкохола и других средстава зависности и ако одбије да се подвргне провери, због чега му се може отказати уговор о раду.

Члан 98.

Запослени за кога се провером утврди да је под утицајем алкохола или других средстава зависности, забрањује се рад, односно удаљује се са радног места и радне средине, а директор предузима мере прописане законом ради утврђивања одговорности запосленог.

На начин из става 1 овог члана поступиће се и без посебне провере ако руководилац запосленог затекне да конзумира алкохолно пиће или средства зависности, односно запослени код себе поседује алкохолно пиће или средства зависности и ако запослени одбије да се подвргне одговарајућој провери.

Члан 99.

Ако запослени код кога је провером утврђено да је под утицајем алкохола пориче или изрази сумњу у тачност провере, лица која врше проверу то констатује у записнику, а запослени је дужан да се подвргне контроли алкохола у крви или урину у надлежној установи и то у пратњи најмање два радника, одмах или у року у коме се може безбедно стићи до најближе надлежне установе.

Уколико надлежна установа утврди да је запослени био у праву трошкове анализе сноси послодавац.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 100.

Одредбе овог Правилника примењују се и тумаче у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима о безбедности и здрављу на раду.

Питања која нису регулисана и уређена овим Правилником непосредно ће се решавати применом Закона и подзаконских аката.

Члан 101.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се по истом поступку по којем је и усвојен.

Члан 102.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

ПРЕДСЕДНИК
ШКОЛСКОГ ОДБОРА
Мр Зоран Вучетић

Правилник је заведен под деловодним бројем 831 од 18.06.2026. године, објављен је на огласној табли Школе дана 18.06.2026. године, а ступио је на снагу дана 27.06.2026. године.

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ
Милунка Зорић Лишанин

